

Jak przygotować rodzinę do powodzi

Człowiek zaskoczony przez powódź rzadko działa rozsądnie. Ogarnięty paniką najczęściej traci czas na podejmowanie sprzecznych decyzji oraz szukanie rzeczy nie zawsze najbardziej mu potrzebnych. W efekcie popełnia błędy, które mogą stanowić zagrożenie życia własnego i członków rodziny. Dane potrzebne do przygotowania rodzinnego planu powodziowego przedstawiono poniżej:

Ocena stopnia zagrożenia

Kluczowe znaczenie ma wiedza o tym, jak może wyglądać powódź na terenie, gdzie mieszkamy oraz jakie stwarza niebezpieczeństwo. Informacji o ewentualnym zagrożeniu terenu, na którym mieszkamy, można znaleźć w urzędzie gminy, który jest odpowiedzialny za przygotowanie planów działania na wypadek klęsk żywiołowych.

Informacje z lokalnego planu ewakuacji

Gminny plan przeciwpowodziowy zawiera wiadomości dotyczące obszarów zalewowych, systemu ostrzegania, dróg ewakuacji i miejsc ewakuacji.

- System ostrzegania - składają się nań znaki i sygnały alarmujące o zagrożeniu powodzią (telefoniczny system powiadamiania i alarmowania działający, syreny, komunikaty nadawane przez lokalne rozgłośnie radiowe, ostrzeżenia przekazywane za pośrednictwem głośników radiowozów policyjnych, bezpośrednie wizyty strażaków OSP, itp.).
- Bezpieczne drogi samodzielnej ewakuacji - są to trasy piesze i kołowe pozwalające szybko i bezpiecznie dotrzeć poza zagrożony obszar, m.in. do punktów ewakuacji.
- Miejsca ewakuacji - wytypowane obiekty, najczęściej użyteczności publicznej (szkoły, strażnice OSP itd.) pełniące rolę tymczasowego schronienia dla ludzi, którzy muszą opuścić swoje domy.

Organizacja pomocy sąsiedzkiej

Jest to korzystne z punktu widzenia możliwości wspólnego zabezpieczenia domów i rzeczy, a także ewakuacji dzieci, osób starszych, zwierząt i dobytku. Pozwala na wspólne przygotowanie planu postępowania na wypadek powodzi, z uwzględnieniem różnorodnych wariantów pomocy wzajemnej, choćby przy wynoszeniu mebli na wyższe piętra budynków, dyżurów przy dobytku, wykorzystaniu różnych środków transportu. Zapewnia wzajemne, bieżące informowanie się o niebezpieczeństwach oraz możliwościach pomocy z zewnątrz. Ułatwia zorganizowanie opieki nad samotnymi lub niedołączonymi osobami, które same nie są w stanie poradzić sobie w obliczu powodzi.

Przygotowanie rodzinnego planu powodziowego

Wszyscy członkowie rodziny powinni wiedzieć, co mają robić, kiedy pojawi się niebezpieczeństwo. Najlepiej, żeby domownicy wspólnie przygotowali strategię postępowania opartą na informacjach zebranych wcześniej sposobami, o których wspominaliśmy. Rodzinny plan powodziowy winien uwzględniać następujące elementy:

- Warianty przebiegu powodzi

Pomimo istnienia lokalnego planu ewakuacji, opracowanego przez Gminny Zespół

Zarządzania Kryzysowego, należy rozpatrzyć sytuację, gdy powódź przychodzi niespodziewanie. Należy wcześniej rozważyć, gdzie w domu jest najbezpieczniej oraz jak i gdzie ewakuować się w sytuacji krytycznej. Warto sprawdzić również, czy wszystkie pomieszczenia można opuścić bez specjalnych trudności - najlepiej na różne sposoby (drzwiami, bramą, oknami itp.).

- Źródła bieżących wiadomości

Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego zlokalizowane jest w urzędzie gminy to zwykle najważniejsze źródła informacji o aktualnej sytuacji oraz prognozach na najbliższą przyszłość. Koniecznie trzeba zanotować sobie numery telefonów tych instytucji. Warto znać również częstotliwość nadawania lokalnych rozgłośni radiowych (Radio Kielce 101,2 MHz, Radio Leliwa 104,7 MHz) oraz numery telefonów zakładu energetycznego, gazowego, kanalizacyjnego, straży pożarnej, powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej itp.

- Miejsca kontaktowe

Ustalenie "miejsca kontaktowego", znanego całej rodzinie, jest bardzo ważne, gdyż powódź może zaskoczyć jej członków poza domem. Najlepszym będzie dom krewnych lub przyjaciół, mieszkających w bezpiecznym rejonie. Można też wybrać obiekt wyznaczony przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego albo inny, gwarantujący schronienie i opiekę, np. szkołę lub kościół. Wszyscy domownicy powinni znać adres wybranego miejsca oraz ustalić sposób kontaktu.

- Mapa ewakuacji

Mapę można przygotować w oparciu o informacje z Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz na podstawie własnych doświadczeń, przemyśleń i rozmów z sąsiadami. Powinniśmy zaznaczyć na niej "miejsce kontaktowe", punkty ewakuacji, położone wyżej tereny, na których można przechować bezpiecznie samochód, maszyny i zwierzęta. Oznaczmy na naszej mapce również trasy dojazdów i dojść.

- Ważne przedmioty

Należy wspólnie ustalić i zapisać, jakie rzeczy są ważne na tyle, że trzeba koniecznie mieć je z sobą w czasie ewakuacji i pobytu poza domem. Do podstawowych należą: dowody tożsamości (również akty urodzenia), kosztowności, pieniądze i papiery wartościowe, dokumenty dotyczące domu i posiadanych gruntów, dokumentacja działalności gospodarczej i polisy ubezpieczeniowe. Wszyscy dorośli powinni wiedzieć, gdzie wszystkie te przedmioty są przechowywane. Warto zabrać apteczkę zawierającą podstawowe leki, pamiętając o indywidualnych, stałych potrzebach farmakologicznych osób starszych i chorych. Należy wziąć z sobą koce lub śpiwory, nieprzemakalne obuwie, ciepłą odzież, zapasową bieliznę oraz kurtki przeciwdeszczowe. Dobrze jest mieć przy sobie radio na baterie, latarkę i zapas żywności (w tym napojów) choćby na jeden dzień. Dorośli nie lubią rozstawać się z pamiątkami rodzinnymi, a małe dzieci z ulubionymi zabawkami i domowymi zwierzątkami. Niech to wszystko będzie z nami podczas przymusowego pobytu w obcym miejscu, nasze samopoczucie będzie wówczas zdecydowanie lepsze.

- Zabezpieczenie wyposażenia oraz instalacji

Straty można zmniejszyć wynosząc na wyższe kondygnacje domu ruchome elementy jego wyposażenia: lodówkę, pralkę, kuchnię gazową, sprzęt elektroniczny, meble itp. Podobnie postępujemy ze środkami chemicznymi - herbicydami do ochrony roślin,

rozpuszczalnikami i farbami. Obowiązkowo wyłączamy prąd, gaz, wodę oraz zamykamy hermetycznie, jeśli to możliwe, instalację odprowadzającą ścieki. Wszyscy domownicy powinni wiedzieć, jak to się robi, najlepiej kolejno, według spisane wcześniej, szczegółowego harmonogramu postępowania.

- **Podział obowiązków**

W rodzinnym planie powodziowym trzeba zapisać przejrzysty przydział zadań i zaznajomić z nim zarówno dorosłych, jak dzieci. Ważne jest, by każdy wiedział, co ma ze sobą podczas ewakuacji zabrać. Nawet kilkuletnie pociechy powinny znać numery telefonów policji i straży, aby mogły tam zadzwonić w razie niebezpieczeństwa. Należy też zaznajomić je ze sposobem opuszczania domu oraz zagrożonego terenu i pokazać drogi dotarcia do "miejsca kontaktowego". Dzieci muszą wiedzieć, że pod żadnym pozorem nie wolno im zbliżać się do wezbranej wody, a także próbować przez nią przechodzić, choćby wyglądała na płytką.

- **Ćwiczenia**

Plan działania na wypadek tak rzadkiego zdarzenia, jakim jest powódź, będzie mało skuteczny bez uzupełniania go o bieżące informacje oraz okresowych ćwiczeń. Raz do roku domownicy powinni wspólnie przypomnieć sobie podstawowe elementy planu i rozważyć, czy wszystkie są aktualne. Dotyczy to szczególnie numerów telefonów, adresów instytucji odpowiedzialnych za przebieg akcji przeciwpowodziowej, dróg i miejsc ewakuacji. Powinno się również ponownie sprawdzić, kto z sąsiadów w obliczu zagrożenia potrzebować może naszej pomocy.

Do zapamiętania

Rodzinny plan powodziowy winien zawierać następujące informacje:

- ważniejsze numery telefonów (Urzędu Gminy, zakładu energetycznego, gazowego, szpitala itd.)
- opis sposobu powiadamiania o nadchodzącym zagrożeniu (telefoniczny system powiadamiania i alarmowania, syrena, bicie dzwonów kościelnych, komunikaty stacji radiowej itd.)
- wskazanie punktu kontaktowego dla całej rodziny (adres i numery telefonów)
- mapkę z oznaczonymi drogami ewakuacji i miejscami ewakuacji
- określenie kto i co zabiera z sobą podczas ewakuacji
- spis i sposób wyłączenia instalacji (elektrycznej, gazowej, kanalizacyjnej itd.)